

Södertörns högskola | Institutionen för ekonomi och företagande
Kandidatuppsats 15 hp | Finansiering | Höstterminen 2012

Kreditbedömningen av mikroföretag

– Kreditbedömningens faktorer och påföljden av
den slojade revisionsplikten

Av: Christina Afram, Natalia Arhawe
Handledare: Ogi Chun

Populärvetenskaplig sammanfattning

Små och medelstora företag (SME) är viktiga för Sveriges tillväxt då de utgör 99,9 % av alla företag i Sverige. För att de ska lyckas kan de komma att behöva extern finansiering, där den viktigaste formen är banklån. När företagen vill ansöka om ett lån har de ett antal kreditgivare att välja mellan, dessa kan exempelvis vara banker, Almi företagspartner, riskkapitalföretag, och affärsänglar.

Varje kreditgivare genomgår en bedömningsprocess utav företaget, detta för att säkerställa att företaget kommer kunna betala tillbaka lånet och dess ränta. I bedömningsprocessen brukar kreditgivaren oftast analysera hur det har sett ut för företaget, hur det ser ut i dagsläget och hur det kommer att se ut i framtiden. Analysen sker genom att samla in en hel del information om företagets ekonomi, där den insamlade informationen främst består utav företagets årsredovisning (finansiell rapport). I årsredovisningen finner kreditgivaren företagets tillgångar, skulder och eget kapital, intäkter samt kostnader. Företagen kan antingen skriva den finansiella rapporten själva eller få hjälp av en revisor.

För att den finansiella rapporten ska godkännas, det vill säga att allt gått på rätt sätt så är det lag på att den ska ha granskats och skrivits under av en auktoriserad revisor. Den 1 november 2010 ändrades lagen för de allra minsta företagen. De berörda mikroföretagen bör ha högst tre anställda, en balansomslutning på högst 1,5 miljoner kronor och högst 3 miljoner kronor i nettoomsättning, Lagen kom att påverka 96 % av alla företag i Sverige. Genom lagändringen är det nu frivilligt för mikroföretaget att ha en auktoriserad revisor. Resultatet av lagändringen kan vara att det kan uppstå problem vid kreditbedömningsprocessen då kreditgivarna oftast går igenom årsredovisningen.

Därför har det varit intressant för forskarna att studera hur kreditgivarna förhåller sig till de mikroföretag som väljer att inte ha en auktoriserad revisor. Genom denna undersökning kom forskarna fram till att vissa kreditgivare inte kommer att sätta så mycket fokus på att kräva att mikroföretagen ska ha en auktoriserad revisor, de anser att de är bra om de har en bra revisor som kommer få en känd redovisningsbyrå. Medan andra kreditgivare kommer att kräva det från mikroföretagen.

Förord

Forskarna har med stora förväntningar skrivit denna uppsats under höstterminen 2012. Under forskningens gång har det för forskarna varit en mycket intressant och lärorikttermin.

Vi vill därför rikta ett stort tack till de som varit med och deltagit i vår uppsats, de berörda opponenterna, handläggarna samt de olika respondenterna. Utan dessa personer hade det inte varit möjligt för forskarna att skriva denna uppsats.

Södertörns Högskola, 2013-01-11

Christina Afram

Natalia Arhawe

Sammanfattning

Författare: Christina Afram och Natalia Arhawe

Handledare: Ogi Chun

Titel: Kreditbedömning utav mikro företag, - kreditbedömnings faktorer och påföljden av den slojade revisionsplikten

Inledning: Den 1 november 2010 ändrades lagen om revisionsplikt. Lagändringen berörde mikro företagen. Den vanligaste finansieringsformen för mikro företag är banklån, därför selar bankerna en viktig roll i mikro företagens verksamhet och välbefinnande.

Syfte: Syftet med denna uppsats är att undersöka om kreditbedömningen har påverkats av att revisionsplikten slopats för mikro företagen.

Metod: Studien kommer att genomföras av en kvalitativ undersökning i form av intervjuer. Forskarna har genomfört fem intervjuer, där respondenterna tillhört fyra storbanker samt en respondent från Almi företagspartner.

Slutsats: Samtliga respondenter var överens om att revisionen betraktas som en kvalitetsstämpel. Vissa kreditgivare kommer att fortsätta begära det från mikro företaget medan andra kreditgivare ser på andra faktorer så som ägare/ledning, relation, affärsidé.

Nyckelord: Banklån, externfinansiering, informationsasymmetri, kreditbedömningsprocess, kreditgivare, kredittagare, mikro företag relation, revision

Abstract

Authors: Christina Afram, Natalia Arhawe

Tutor: Ogi Chun

Title: The credit assessment of micro-enterprises - Credit assessments factors and sanction of the abolition audit requirement

Introduction: 1 November 2010 came the amendment about the audit requirement into force. The amendment concerned only micro-enterprises. The most common form of financing for micro-enterprises are bank loans, therefore the banks play a major role in the business and wellness of micro-enterprises.

Purpose: Purpose of this paper is to examine if the credit assessment has been affected by the removal of the audit requirement for micro-enterprises.

Method: This study will be conducted by a qualitative study in the form of interviews. Five interviews were conducted, with four respondents from the large banks and one respondent from Almi Företagspartner.

Conclusion: All respondents agreed that the audit is seen as a mark of quality, some lenders will continue to request it from the micro-enterprise while other lenders look at other factors such as ownership, relationship or business concept.

Keywords: bank loan, external financing, information asymmetry, credit process, lenders, borrowers, micro-enterprises, relationships, audit

Begreppsförklaring

Adverse selection: avser informationsproblem som uppstår när ett avtal ingåtts.

Kreditgivare: I studien används detta begrepp som benämning för banker och Almi.

Kredittagare: I studien används detta begrepp som benämning för företagen som söker lån.

Moral Hazard: Uppstår efter att kontraktet har upprättats. Problemet uppstår mellan kreditgivare och kredittagare då den ena parten inte handlar i god tro enligt överenskommelserna.

Förkortningslista

BFR: Bank- och finansrörelse

EU: Europeiska Unionen

PM: Promemoria, sammanfattat redogörelse

SCB: Statistiska Central Byrån

SME: Small and medium enterprise/ små och medelstora företag

SRF: Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

UC: Upplysnings Centralen, affärs- och kreditupplysnings företag

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Problematisering	11
1.3 Problemformulering.....	11
1.4 Syfte.....	12
1.5 Avgränsning.....	12
2. Teoretisk referensram.....	13
2.1 Teorier	13
2.1.1 Kreditbedömningsprocessen	13
2.1.2 Informationsasymmetri	17
2.1.3 Revision	17
2.1.4 Förtroendefinansiering	18
2.2 Tidigare studier	19
2.3 Sammanfattning.....	20
3. Praktisk referensram.....	21
4. Metod	22
4.1 Val av undersökningsmetod	22
4.1.1 Induktion, deduktion eller abduktion	22
4.1.2 Kvalitativ eller kvantitativ	23
4.2 Tillvägagångssätt	23
4.2.1 Primärdata	23
4.2.2 Sekundärdata.....	24
4.3 Validitet och reliabilitet.....	24
4.4 Källkritik.....	25
4.5 Analysmodell.....	25
5. Empiri.....	26
5.1 Nordea	26
5.1.1 Kreditbedömning	26
5.1.2 Revision	27
5.1.3 Övrigt	27
5.2 Handelsbanken.....	28
5.2.1 Kreditbedömningen.....	28
5.2.2 Revision	29
5.2.3 Övrigt	29
5.3 SEB.....	29
5.3.1 Kreditbedömningen.....	29

5.3.2 Revision	31
5.3.3 Övrigt	32
5.4 Swedbank.....	32
5.4.1 Kreditbedömningen.....	32
5.4.2 Revision	33
5.4.3 Övrigt	34
5.5 Almi	35
5.5.1. Kreditbedömningen.....	35
5.5.2 Revision	36
6. Analys.....	37
6.1 Hur genomförs en kreditbedömning av mikroföretag och vilka faktorer påverkar?	37
6.2 Sloandet av revisionsplikten påverkan i kreditbedömningen	39
7. Slutsats	41
8. Referenslista	43
9. Bilaga	46

1. Inledning

I detta kapitel sätts läsaren in i forskningsproblemet, via bakgrunden följs läsaren vidare till en mer definierad problemformulering samt syfte.

1.1 Bakgrund

Forskning visar att SME är viktig för en väl fungerande ekonomisk tillväxt och sysselsättning¹. Denna faktor gäller inte bara i vårt samhälle utan även i Europas, där SME ses som viktig källa till entreprenörskap, innovation och sysselsättning². Under 2011 fanns det totalt 23 miljoner SME i Europa vilket uppgick till 99 % av samtliga företag³. I Sverige fanns det 1 036 787 företag, där majoriteten av företagen bestod av SME där de tillsammans uppgick till 99,9 %⁴. SME bidrar till största delen av värdet som skapas i Sveriges näringsliv, därför är det viktigt att dessa företag lyckas⁵. Den vanligaste finansieringsformen för SME är banklån, då de uppgår till 80 % av den externa finansieringen⁶. Det finns ett antal olika finansiella aktörer på marknaden såsom banker, Almi Företagspartner, riskkapitalföretag, och affärsänglar. Under dessa förutsättningar spelar bankerna en stor roll för företagets verksamhet och välbefinnande, men också landets ekonomiska tillväxt eftersom SME utgör den största delen av det värde som skapas⁷.

Bankerna, som många andra företag, har en stor betydelse för Sveriges ekonomiska välfärd. De är motorn i den svenska ekonomin och en viktig grundsten i samhällets infrastruktur⁸. Utöver inlåning och utlåning driver banker en verksamhet med företag och allmänheten som värdepappershandel och betalningsförmedling⁹. Almi Företagspartner är samarbetsparter till banker dit företag kan vända sig till för att få finansiering. Almi är unikt i sitt sätt att arbeta då de kombinerar rådgivning och finansiering¹⁰. Av den anledningen är relationen mellan företag

¹Johannisson B. och Lindmark L. sid76

²Europeiska kommissionen "*Small and medium-sized enterprises (SMEs)*"

³Europeiska kommissionen "*The new SME definition*"

⁴Ekonomifakta.se "*Företagens storlek*"

⁵Tillväxtverket "*Tillväxtmöjligheter och tillväxthinder för svenska små och medelstora företag*"

⁶Bruns V. "*Banks' risk assessment of Swedish SMEs*" (2012-10-15)

⁷Ekonomifakta.se "*Företagens storlek*"

⁸Bakforeningen.se "*Svensk bankmarknad*"

⁹Nationalencyklopedin 1

¹⁰Almi.se

och Almi starkare än relationen mellan företag och banker, då Almi får mer insikt i företaget än bankerna som ser mer på finansiell information.

SME:s finansiering är viktig för den ekonomiska tillväxten i Sverige. Möjligheten för att etableras uppstår när de vänder sig till olika kreditinstitut, där de genomgår en kreditbedömningsprocess utav kreditgivarna. Kreditbedömningsprocessen omfattar bland annat företagets framtida intjänings- och betalningsförmåga samt säkerhet. Fokus sätts på företagets fortlevnadsförmåga, det vill säga förmågan att betala amortering och ränta.¹¹ En del av den finansiella informationen som en kreditgivare betraktar är årsredovisningen. Årsredovisningen värderas högt eftersom den är lättillgänglig och tillförlitlig då den granskats noggrant¹².

Oftast har SME tillgång till mer information om sin verksamhet än andra intressenter, ju mer informationsasymmetri det är mellan kreditgivare och företag, desto mer problem kan det uppstå vid bedömningsprocessen¹³.

År 1988 infördes revisionsplikten i Sverige, då samtliga aktiebolag blev skyldiga att utse en auktoriserad revisor. Syftet med revisionsplikten var att stärka statens tillsyn över företagen¹⁴. Förslaget om att slopa revisionsplikten var från början tänkt till företag med fler än 50 anställda, en omsättning på mer än 83 miljoner kronor och en balansomslutning på mer än 41,5 miljoner kronor.¹⁵ Revisionsplikten avskaffades den 1 november 2010 för de minsta aktiebolagen. För att bolagen ska slippa revision får de endast överstiga ett av de tre gränsvärden:

- Högst tre anställda
- Högst 1,5 miljoner kronor i balansomslutning
- Högst 3 miljoner kronor i nettoomsättning.¹⁶

Syftet med årsredovisningen är att öka investerares och kreditgivares förtroende genom att årsredovisningen revideras av en auktoriserad revisor. Eftersom revisionsplikten har slopats

¹¹ Svensson B, sid. 1

¹² Bruns V. sid 15

¹³ Svensson B, sid. 1

¹⁴ Foretagare.se

¹⁵ Justitiedepartementet 2008

¹⁶ Justitiedepartementet 2010

för mikroföretagen försvinner en viss tillit till den ekonomiska rapporten vid kreditbedömningen, vilket kan leda till att det blir svårare för kreditgivaren att bedöma företags ekonomiska ställning.

1.2 Problematisering

Bankernas kärnverksamhet består huvudsakligen av kreditgivning till kunder, främst SME. De har alltid varit i behov av att granska, mäta och behandla de risker ett lån kan medföra. Alla låneansökningar genomgår en bedömningsprocess där bankerna använder sig av olika regelverk och metoder. Vid bedömningen utgår de från två synvinklar: återbetalningsförmågan och säkerheter.¹⁷

Företagens tillförlitlighet ökar när en auktoriserad revisor har granskat årsredovisningen, bokföringen och förvaltningen, vilket underlättar bankernas bedömning av företags återbetalningsförmåga vid kreditgivning. Då revisionsplikten har slopats för mikroföretagen innebär det att 96 % av alla företag i Sverige inte längre är tvungna att ha en auktoriserad revisor¹⁸. Detta kan leda till att företagens tillförlitlighet minskar då deras finansiella information inte har granskats av en extern revisor, vilket i sin tur kan resultera i ökad informationsasymmetri mellan mikroföretag och banker.

Enligt svenska bestämmelser inom bank- och finansieringsrörelser antyds det att banker inte får bevilja krediter då misstankar om företags betalningsförpliktelse inte fullgörs¹⁹. I och med att revisionsplikten slopats blir det då intressant om huruvida bankerna kommer att förlita sig på den finansiella informationen vid lån till mikroföretagen.

1.3 Problemformulering

Har slopandet av revisionsplikten haft en påverkan i kreditbedömningen för mikroföretag?

Från denna problemformulering har vi valt att forska utifrån två delfrågor som lyder:

- Hur genomförs en kreditbedömning av mikroföretag och vilka faktorer påverkar beslutet?

¹⁷ Riksbanken "*Kreditgivning och kreditrisker*"

¹⁸ Ekonomifakta.se "*Företagens storlek*"

¹⁹ Lag (2010:1853)

- Vilka hinder kan uppstå vid kreditbedömningen i form av informationsasymmetri och vilka risker kan en utlåning till mikroföretag medföra?

1.4 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka om kreditbedömningen har påverkats av att revisionsplikten slopats för mikroföretagen.

1.5 Avgränsning

Det finns flera typer av kreditgivare, men då banker utgör en stor del av företagens externa finansiering så avgränsas uppsatsen till att endast se på banker²⁰. Däremot kommer ALMI företagspartner att inkluderas då de samarbetar och kompletterar banker, därav omfattas även de i studien.

²⁰ Bruns V. "Banks' risk assessment of Swedish SMEs"

2. Teoretisk referensram

I detta avsnitt sammanställa teorierna, tidigare studier för att sedan kunna sammanfatta dem under en egen rubrik.

2.1 Teorier

Forskarna har valt att använda ett fåtal teorier som underlag för resultatet. Forskarna hoppas på att dessa teorier kommer hjälpa oss att analysera den insamlade data för att svara på uppsatsens frågeställningar.

2.1.1 Kreditbedömningsprocessen

Kreditbedömningsprocessen kan ses som en interaktiv process som skapar en relation mellan två parter, kreditgivaren och kredittagaren. Under processen sker en anpassning av både kreditgivaren och kredittagarens beteende/agerande i förhållande till motståndarens beteende/agerande och de mottagna signalerna²¹. Denna relation skapar under processen ett förtroende mellan bägge parterna. Förtroendet skapas genom personlig kompetens och tillit samt genom kredittagarens ekonomiska ställning, detta genom den information som kreditgivare samlat in om kredittagaren²². Relationerna mellan bägge parterna är viktig, för att de skapar förväntningar mellan varandra. Kreditgivaren förväntar sig att kredittagaren kommer att återbetala lånet och dess ränta, medan kredittagaren förväntar sig att vid ett ytterligare tillfälle få tillgång till ett nytt lån. Genom att visa varandra förtroende tar båda parterna en risk, där den ena parten kan utnyttja den andra²³. Processen kan delas in i tre delar, a) inhämtning av information, bearbetning, analys och b) tolkning av information samt c) beslut.²⁴

Syftet med kreditbedömningsprocessen är att bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga och undersöka om kredittagaren har tillgångar som kan erbjuda banken som säkerhet för finansieringen, en säkerhet som kan sammanbindas med företaget.²⁵

²¹ Landström H. sid 119

²² Sweco "Revisions, förtroende och krediter" sid. 13

²³ Landström H. sid 119

²⁴ Svensson B. sid 12

²⁵ Funered, U. E. sid 46

Kreditbedömningen

För att kreditgivaren skall kunna fastställa företagets återbetalningsförmåga och säkerheten med krediten använder sig kreditgivaren av olika analyser vid kreditbedömningen.

Kreditbedömningen utgår från fyra steg

1. Företagsanalys	Kreditgivaren granskar företagets affärsidé, resursanalys, omvärldsanalys, och ekonomisk analys och.
2. Analys av övriga bedömningsfaktorer, betydelsen för kreditgivaren	Kreditgivaren analyserar risken med krediten, kredit signaler, kreditens lönsamhet och bankernas kreditpolicy.
3. Analys av finansieringsmöjligheter	Grundat på steg 1 och 2, genom den insamlade informationen kan kreditgivaren ”fastställa” finansieringsmöjligheten och återbetalningsförmågan hos företaget.
4. Analys av säkerhetskrav	Kreditgivaren bör säkerställa krediten genom expantbrev i fast egendom, företagsinteckning och/eller värdepapper.

Figur 1: Egenbearbetad figur med hjälp av Svedin 1992 och Broome, Elmer och Nylén 1995

1. Företagsanalys

”Every loan application is unique.” (Reed & Gill 1989, s. 221f)²⁶

När kreditgivare gör en företagsanalys innebär det att kreditgivaren gör en helhetsbedömning av själva företaget. Detta görs genom att kreditgivaren granskar företaget genom att samla in en massa information. Den insamlade informationen innefattar företagets affärsidé, ekonomiska analys, omvärldsanalys samt resursanalys.²⁷

Syftet med att göra denna analys är för att kreditgivaren ska få en klar bild om företagets nuvarande situation, det vill säga på vilket sätt de tjänar pengar, vilka resurser de använder för sin verksamhet samt vilken marknadsposition företaget har.²⁸

²⁶ Svenson B. sid 13

²⁷ Svedin J. sid 24

²⁸ Svensson B sid 12

Affärsidé

Företagets affärsidé ska beskriva företagets vision, syfte och vilken behov de vill uppfylla på marknaden. Genom affärsidén får kreditgivaren bättre insyn i företagets möjlighet till tillväxt och framtidsplaner.²⁹

Resursanalys

Resursanalys omfattar de redskap som företaget använder sig av internt i sin verksamhet, såsom; ledning, ägare, styrelse, organisation och produkter samt produktion. Ett företag med en god ledning kan föra företaget mot rätt riktning. En väl fungerande ledning bör ha god kompetens och förmågan att entusiasmera och leda medarbetarna mot gemensamma mål. Beslutsprocessen kan effektivieras vid en välstrukturerad organisation och färre ägare. Om ett företag har flera ägare vill de vara med och påverka beslutet, detta blir kostsam samt tidskrävande för företaget. Det är även viktigt att kreditgivaren besöker företaget och dess produktion. Kreditgivaren får då bättre kunskap och en annan känsla för företaget, då tilliten och förtroende är en viktig aspekt vid kreditbedömningen.³⁰

Omvärldsanalys

En omvärldsanalys innefattar en granskning av företagets kunder, marknad samt konkurrenter. Det ger kreditgivaren en omfattande bild om den marknad företaget är verksam på. Det är viktigt att kreditgivaren förstår företagets kunder. Kreditgivaren bör känna till vilka marknadsandelar företaget har, för att sedan kunna studera företagets tillväxtpotentialer. Kreditgivaren bedömer även hur företaget förhåller sig till deras konkurrenter.³¹

Ekonomisk analys

Ekonomisk analys består av en granskning utav företagets finansiella rapporter såsom årsredovisning, förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, revisionsberättelse samt nyckeltal. Kreditgivaren får genom en ekonomisk analys en klar bild om företagets ekonomiska stabilitet. Detta genom att analysera företagets resultatmässiga och finansiella situation med hjälp av relevanta nyckeltal avseende resultatmått och finansiella mått, vilket klargör företagets ekonomiska ställning för kreditgivare.³²

²⁹ Svedin J. sid 25

³⁰ ibid sid 26-27

³¹ ibid sid 29-31

³² ibid sid 32

När kreditgivaren beslutar att bevilja krediten, blir den finansiella informationen samt årsredovisningen den viktigaste grunden för beslutet. En ekonomisk analys är viktig för att kreditgivaren ska kunna fastställa att kredittagaren har nog med likviditet för att kunna amortera av lånet och dess ränta.

2. Analys av övriga bedömningsfaktorer, betydelsen för kreditgivaren

Innan en kredit beviljas ska kreditgivaren analysera risken med kredit. Kreditgivaren bedömer risken för fallissemang i form av betalningsinställare eller konkurs³³. Risken för fallissemang avser att kredittagaren inte har nog med likviditet för att kunna utföra sina ekonomiska åtaganden, vilket i sin tur leder till att kredittagaren inte kan betala ränta och amortering på lånet³⁴.

Kreditgivaren bör vara särskilt uppmärksam på de signaler som tyder på att saker och ting inte stämmer i företaget. Det är viktigt att kreditgivaren åtgärdar signalerna vid ett tidigt skede. Genom att kreditgivaren gör en kreditupplysning och analyserar bokslut kan de negativa signalerna upprätthållas.³⁵

Kreditgivaren har till intresse att inte enbart se den enskilda krediten utan även kreditens lönsamhet. De inkomstbringande förhållanden som kredittagaren har kan ge intressanta möjligheter för kreditgivaren.³⁶

3. Analys av finansieringsmöjligheter

Grundar sig på ovannämnda steg. Genom den insamlade informationen arbetar kreditgivaren fram en budgeterad finansieringsanalys för företaget, kreditgivaren granskar därmed företagets finansieringsmöjlighet och återbetalningsförmåga.³⁷

³³ Riksbanken "*Kreditgivning och kreditrisker*"

³⁴ Broomé P, Nylén L och Elmér L. sid 43

³⁵ Svedin J. sid 60

³⁶ Broomé P, Nylén L och Elmér L. sid 64-65

³⁷ ibid sid 65

4. Analys av säkerhetskrav

Kreditgivaren bör säkerställa krediten genom att ta reda på vilka tillgångar kredittagaren äger, kan exempelvis vara; pantbrev i fast egendom, företagsinteckning och/eller värdepapper. Kreditgivaren gör detta för att minimera risken med krediten.³⁸

2.1.2 Informationsasymmetri

Informationsasymmetri innebär att den ena parten besitter mer information än den andra. Enligt Bruns innebär informationsasymmetri att företagsägare vanligtvis besitter den största informationen om företaget och dess projekt. Därmed har de bättre kännedom om sitt företag, än utomstående part.³⁹ I detta fall kan informationsasymmetri kopplas samman mellan kreditgivaren och kredittagaren, det kan ses som ett problem för kreditgivaren vid kreditbedömningen. Ägarna kan i vissa fall, medvetet undanhålla information för att gynna företaget. Företaget riktar information till sin fördel i frågan om lån. Problemet leder till att kreditgivaren ibland inte får en korrekt bild utav företaget.⁴⁰ Kreditgivaren kan visserligen minska osäkerheten med krediten genom ett kreditavtal⁴¹.

Informationsasymmetri tycks även vara dubbelriktat, nämligen att kreditgivare har informationsövertag, det vill säga att erfarna banktjänstemän kan ha bättre uppfattning om hur marknaden och branschen ser ut. Företagsägaren kan ha låg kännedom om produktion och/eller marknad. Dessutom känner företagsägarna inte till vad som krävs för att attrahera och tillfredsställa olika finansierares krav på information för att komma åt externkapital. Landström menar att den dubbelriktade informationsasymmetrin kan försvåra situationen för företagen att beviljas externkapital då båda sidorna sitter på information som, för den andra är okänd.⁴²

2.1.3 Revision

Syftet med extern redovisning är att förmedla information om företagets ekonomiska ställning. Informationen som förmedlas bör vara lämplig nog som underlag för olika intressenter att fatta ett förståndigt beslut.⁴³

³⁸ Broomé P, Nylén L och Elmér L sid 66

³⁹ Bruns V. Sid 33

⁴⁰ Landström H . sid 118

⁴¹ Svensson B. sid 29

⁴² Landström H . sid 13

⁴³ Sundgren S, Nilsson H och Nilsson S. sid 18

Revision ses som en *försäkran*, det vill säga att revisorn reducerar de problem med informationsasymmetrin som förekommer genom att ägaren och ledningen inte alltid är ense. Dock så reducerar revisorn inte problemet med informationsasymmetri som sådant. Utan att revisorn godtar företagsledningens påstående, så stärks trovärdigheten i den finansiella rapporten. Genom att revisorn har godtagit informationen minskar han på så sätt problemet med moral hazard och adverse selection.⁴⁴

Revision som *förbättring* infattar informationens kvalitet. Revisorn används som ett verktyg för att reducera de problem som kan uppstå vid informationsasymmetri. Revisorn får här en aktiv roll, som påverkar redovisningen. Revisorn ses som en informationsförmedlare. För att göra revisionen bättre, innebär det att revisorn tar hänsyn till de krav som intressenterna har.⁴⁵

Revision kan även ses som en *försäkring*. Då revisorn granskar företags rapporter, försäkrar han då att rapporterna är riktiga och trovärdiga. Syftet är att försäkra sig om att redovisningen håller måttet. Genom att låta en revisor revidera ett företag, så förflyttar man riskerna från företagsledningen till revisorn. Detta leder till att de finansiella rapporterna blir mer trovärdiga och inte vilseledande, för andra investerare och intressenter.⁴⁶

Från kreditgivarens sida är den finansiella rapporten en viktig grund vid utlåning. Genom en reviderad rapport om företags finansiella ekonomi får kreditgivaren en uppriktig bild av företags finansiella situation. Genom dessa rapporter kan kreditgivaren bedöma företags återbetalningsförmåga.⁴⁷

2.1.4 Förtroendefinansiering

En annan teori som på senare tid har studerats och har blivit allt mer viktig vid kreditbedömning av företag är just förtroendefinansiering. Udell beskriver förtroendefinansiering såsom den relation som skapas mellan kreditgivaren och kredittagaren genom bedömningsprocessen, det vill säga; förtroendet som skapas mellan bägge parterna

⁴⁴Carrington T. sid 21

⁴⁵ ibid sid 21-22

⁴⁶ ibid sid 23

⁴⁷ Svedin J. sid. 25

genom regelbundna möten och besök.⁴⁸ Syftet med förtroendefinansiering är att generera ekonomiska fördelar för både kreditgivare och kredittagare⁴⁹.

En fördel med förtroendefinansiering för kreditgivaren är att informationsasymmetrin minskas genom den tillförlitlighet och tillgängliga information som tillkommit under processens gång. Detta leder till att kreditbedömningen effektiviseras och att krediten säkrats. Forskning gjord utav Bharath, Dahiya, Saunders och Srinivasan visar att företag oftast väljer att gå till den bank där de har en säker och trygg relation till, när de väljer att söka kredit.⁵⁰

2.2 Tidigare studier

Forskarna har gått igenom olika tidigare studier och vetenskapliga artiklar som berör och har undersökt ämnet utifrån kreditgivarens perspektiv. Forskare är eniga om att bankerna behöver ekonomisk information för att kunna bedöma den sökandes återbetalningsförmåga och säkerhet.

Sweco fick i uppdrag av FAR SRS (Branschorganisationen för revisorer och rådgivare) att analysera bankers inställning och hantering av slopandet av revisionsplikten. Resultatet av undersökningen poängterar revisionens betydelse för bankers bedömning vid kreditgivning till företag och att uteblivandet av revision kan påverka värdering av företagets säkerhet.⁵¹

Även Bruns skriver i sin avhandling att historisk utveckling och finansiell ställning är de två viktigaste faktorerna i kreditbedömningen, vilket tyder på att bankerna lägger stor vikt på konkreta redovisningssiffror från SME. Det diskuteras om att ekonomiska uppgifter från små företag är oftast opålitliga och ofta inte ens tillgängliga.⁵²

I artikeln "Bank relationships and small firms' financial performance" kommer författarna fram till att teoretiska analyser tyder på ett nära samband mellan banker och företag minskar informationsasymmetrier och förbättrar företagets möjlighet till krediter. En bankrelation kan bidra till att övervinna asymmetrisk information och byråkratiska problem som skapar

⁴⁸ Udell G.F. "What's in a relationship? The case of commercial lending"

⁴⁹ S Bharath, S Dahiya, A Saunders och A Srinivasan, "So what do I get? The bank's view of lending relationships"

⁵⁰ ibid

⁵¹ Sweco "Revisions, förtroende och krediter"

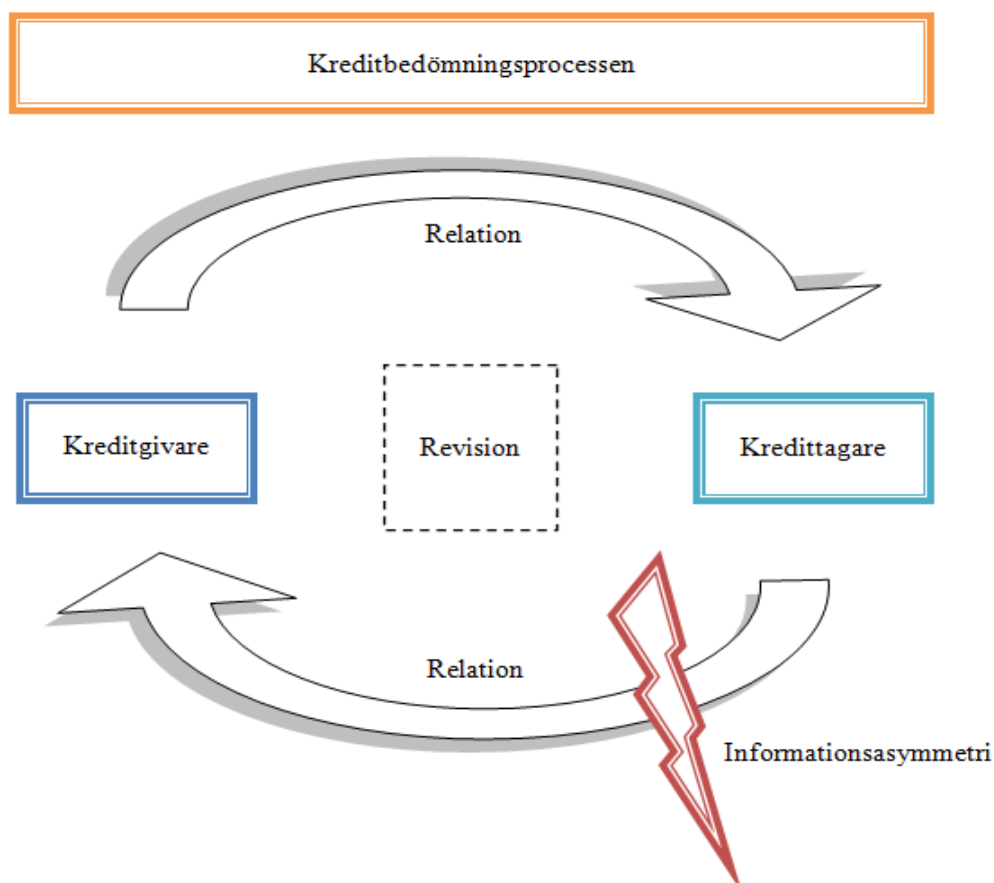
⁵² Bruns V. sid .142

likviditetsproblem.⁵³Utgångspunkten för bedömning av kredit är bankens kunskap om företagets finansiella styrka och förväntade lönsamhet. Stabila kassaflöden är mer intressant än projektets förväntande höga avkastning.⁵⁴

2.3 Sammanfattning

Forskarna tror att uppsatsens syfte kommer att besvaras genom att tillämpa de olika teorierna. Den förstnämnda teorin, kreditbedömningen, skapar grunden för själva processen. Denna teori leds in i en annan, relationsutlåning, det är den relation som skapas mellan kreditgivaren och kredittagaren. Relationen kan försvåras genom att informationsasymmetri uppstår. Revisionsplikten hamnar mellan kreditgivaren och kredittagaren då den förmedlar informationen om företaget till kreditgivaren.

Forskarna har valt att illustrera hur de olika teorierna kopplas samman.

Figur 2

⁵³ Castelli A, Dwyer Jr G.P och Hasan I. " Bank relationships and small firms' financial performance"

⁵⁴ Riksbanken "Kreditgivning och kreditrisker"

3. Praktisk referensram

I detta kapitel presenterar forskarna lagen om kreditprövningen.

Kreditbedömning

Kreditbedömningen innebär enligt nationalencyklopedin att kreditgivaren gör en granskning av kredittagarens kreditvärdighet⁵⁵. För varje kund görs en enskild kreditbedömning av kredittagaren, detta för att bedöma själva risken som krediten kan medföra. För att kreditgivaren skall kunna göra en korrekt bedömning av företaget behöver kreditgivaren analysera och granska företaget samt vilken risk och lönsamhet krediten kan medföra för kreditgivaren⁵⁶.

Det finns ingen lag som säger hur bedömningen skall gå till. Innan krediten beviljas skall kreditgivaren enligt lag arbeta fram den information som behövs för att bevilja kredit. Kreditgivaren får bevilja en kredit endast om förpliktelseerna kan förväntas bli fullgjorda. Alla underlag som ligger till grund för beslutet skall dokumenteras.

”2 § Ett kreditinstituts kreditprövning skall vara organiserad så att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten.”⁵⁷

⁵⁵ Nationalencyklopedin 2

⁵⁶ Svedin J. sid 8

⁵⁷ Lag om BFR 2004:297, kap 8, 1-3 §

4. Metod

Under detta kapitel presenteras de metoder som kommer att användas i uppsatsen och till insamlandet av det empiriska materialet. Forskarna kommer även att klarlägga fördelarna respektive nackdelarna med metodvalet.

4.1 Val av undersökningsmetod

Forskarna har valt att använda sig av en kvalitativ undersökningsmetod. Undersökningen kommer att ske deduktivt genom att forskarna utgår från teorierna med ett normativt och explanativt syfte.⁵⁸ Vi vill få djupare förståelse om kreditbedömningen och faktorer som påverkar. I detta fall vill forskarna undersöka om en specifik faktor påverkar, nämligen avskaffandet av revisionsplikten som trädde kraft i november 2010. Lagen är relativt ny, därför anser forskarna att intervju är det lämpligaste sättet för att få en bättre uppfattning av kreditbedömningen och de påverkande faktorerna. Studien kommer att ske med normativ och explanativ form, då målet är att ge förslag på lösningar till problem som kommer att uppstå eller som redan finns idag.

4.1.1 Induktion, deduktion eller abduktion

Under arbetets gång går man igenom olika arbetssätt, vilka är induktion, deduktion eller abduktion. Induktion går ut på att man först och främst börjar i verkligheten och inte i teorierna. Först studeras ett ämne utan att man har läst på teorier, utan därefter utformar man teorier efter det data man har samlat in. Vid deduktion börjar man direkt med teorierna och arbetar för att samla in data som bekräftar teorierna. Abduktion är när man blandar induktion och deduktion till och från.⁵⁹

Forskarna har valt att utgå ifrån deduktiv ansats i uppsatsen och har valt att utgå från teorierna för att samla in data.

⁵⁸ Bryman A.s. 22-23

⁵⁹ Björklund och Paulsson s.62-63

4.1.2 Kvalitativ eller kvantitativ

Det är syftet i studien som avgör om en studie är kvalitativ eller kvantitativ⁶⁰. För att uppnå målet med denna uppsats, vilket är att få bättre förståelse och förklaring till kreditbedömningsprocessen och faktorer som påverkar beslutet, anser vi att kvalitativa etoder är bäst. Forskaren möter respondenten ansikte mot ansikte, vilket blir till en fördel då missförstånd reds ut på plats och minimerar risken för bortfall som i annat fall kan inträffa vid kvantitativa undersökningar. En annan fördel med kvalitativ metod är att forskarna kan ställa följdfrågor under intervjun och få djupare samt kompletterande svar. Det går dock inte att generalisera resultaten av en kvalitativ undersökning och det är också mer tidskrävande att genomföra en kvalitativ undersökning. Forskarna anser att det här är det bästa sättet eftersom vi inte vill dra en generaliserad slutsats utan för att få en bättre förståelse och bidra med vår tolkning av resultatet.⁶¹

4.2 Tillvägagångssätt

Under insamling av information kommer forskarna att använda sig av både primärdata och sekundärdata. De primära data ska samlas in under semi-strukturerade intervjuer. Forskarna tycker att det är den bästa formen för att både få svar på de frågor som ska ställas samtidigt som ett samtal förs och fler frågor uppstår allt eftersom de svar och tolkning av kroppsspråket från respondenten.

4.2.1 Primärdata

De största och viktigaste data som ska användas i denna studie är primärdata. Primärdata är data som specifikt samlas in för studies syfte. Forskarna vill med denna uppsats få bättre förståelse inom ämnet som berörs och primärdata kommer därför att samlas in genom kvalitativa intervjuer. En intervju kan gå till på olika sätt, genom telefon eller direktkontakt, idag kan det även ske via mail. Det finns även olika former på intervjuer; intervju med frågeformulär, ostrukturerad intervju, samtalsintervju, gruppintervju. Forskarna har valt att använda sig av samtalsintervju.

Samtalsintervju är en form där forskaren vill få djupare förståelse. Här ska inte samtalet vara styrt eller strukturerad utan respondenten får tillfälle att tala fritt. Att anteckna fungerar dåligt

⁶⁰ Björklund och Paulsson s.63

⁶¹ Larsen A. sid 26 - 27

i det här fallet och det bästa sättet för att samtalet ska flyta på är genom att spela in samtalet då forskaren istället kan fokusera på att observera respondenten.⁶²

Urval av respondenter

Det finns flera olika finansiella institut runt om i landet som ger ut lån, men forskarna har valt att geografiskt begränsa sig till Stockholm för att kunna genomföra mer djupgående och personliga intervjuer då forskarna bor i Stockholmsområdet. Vidare har forskarna begränsat sig till fyra banker, Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank, som medvetet valts ut just för att de är Sveriges fyra storbanker. Utöver dessa banker har även Almi Företagspartner valts, för att de samarbetar mycket med banker och fungerar som en komplettering till dem.

Varje bank har kontaktats i fråga om intervju. Personerna i fråga har varit personer insatta och aktiva inom det aktuella ämnet. Denna metod att hitta respondenter kallas för *snöbollsmetoden* och är ett av de vanligaste sätten att boka intervjuer på.⁶³

4.2.2 Sekundärdata

Information som tagits fram tidigare i andra syften och som sedan används av andra som underlag är sekundärdata. De sekundärdata som forskarna har valt att använda sig av är litteraturstudier där information tas ifrån böcker, artiklar och rapporter. Vid en litteraturstudie är det viktigt att vara medveten om att det skrivna materialet inte har använts i samma syfte eller haft en annan synvinkel inom ämnet. Däremot är litteraturstudier en bra metod att använda sig av för att få mycket information och bygga upp teorier på kort tid.⁶⁴

4.3 Validitet och reliabilitet

Validitet handlar om hur relevant den insamlade data är för frågeställningen. Forskarna använder sig av en kvalitativ metod och kan därför försäkra sig om en hög validitet. Det är enklare att säkerställa god validitet i kvalitativa undersökningar. En flexibel process bidrar till högre validitet eftersom att ändringar kan göras under arbetets gång om andra detaljer

⁶² Larsen A sid. 84-86

⁶³ ibid sid 78

⁶⁴ Björklund och Paulsson sid.67, 69-70

upptäcks som är viktiga för frågeställningen, precis som följdfrågor kan ställas i intervjun för att undvika missförstånd.

Reliabilitet kan vara svårt att uppnå vid kvalitativa metoder som i kvantitativa metoder, eftersom om samma undersökning görs kan det hända att forskarna tolkar svaren på olika sätt och får därför ingen hög reliabilitet. Men det som forskarna i det här fallet har valt att göra för att styrka vår reliabilitet är att behandla informationen med omsorg. Vid kodningsproceduren har forskarna tillsammans suttit och hanterat den data som samlats in under intervjuer. Forskarna har alltid varit tillsammans under både intervjuer och tolkning av data, detta ger därför en hög validitet och reliabilitet då allt har skett noggrant och försiktigt.⁶⁵

4.4 Källkritik

Den kritik som kan ställas mot våra sekundära data som tagits från internet är att informationen därifrån kan skilja sig emellan, därför har forskarna jämfört siffror från ekonomiska sidor med SCB för att få den bästa uppfattningen gällande korrekta siffror och information. Andra internetbaserade källor som valts med omsorg är Riksbanken och Tillväxtverket som forskarna anser pålitliga eftersom att de är viktiga centrala myndigheter i Sverige. Kritik kan också förekomma mot våra andra sekundära källor som böcker och artiklar då de skrevs för ett annat syfte än det som vi har för denna uppsats. Därför har forskarna medvetet valt att endast objektivt använda sig av informationen från sekundära källor utan att ta ställning till det som står skrivet som underlag för denna undersökning

4.5 Analysmodell

Forskarna har genomfört en *innehållsanalys* av de utförda intervjuerna för att samla den givna empirin. Med denna analysmodell är syftet att identifiera mönster och se skillnader mellan de utförda samtalen. Detta sker stegvis genom att föra över samtalen till text, koda texterna och sortera in dem i kategorier. Sedan granskas och identifieras mönster som finns i kategorierna för att vidare utvärderas mot teorier och få ny kunskap.⁶⁶

⁶⁵ Larsen A. sid. 80 - 81

⁶⁶ Ibid sid. 101-102

5. Empiri

I detta kapitel presenteras en sammanställning av de utförda intervjuerna. Genom att texta intervjuerna med kreditgivarna kan forskarna analysera och komma fram till en slutsats som svarar på problemformulering med mindre förhinder.

5.1 Nordea

Den fjärde december 2012 träffade forskarna en företagsrådgivare. Rådgivaren har arbetat länge inom ekonomibranschen och varit anställd på detta företag i cirka tre år. Respondenten är utbildad företagsekonom och tog sin examen 2008.

5.1.1 Kreditbedömning

”När ett företag väljer att söka kredit från oss, har vi antingen en tidigare relation med kunden, det vill säga att företaget redan har sin ekonomi hos oss och att de är en befintlig kund eller ett nystartat företag som behöver extern finansiering.”

Respondenten berättar att vid kreditgivningsprocessen har de riktlinjer som de måste följa. Utav säkerhetsskäl kan respondenten inte berätta om hur kreditgivningspolicyn ser ut, då detta är sekretessbelagt. Varje företagsrådgivare ges frihet att samla in material, som sedan ligger till grund för beslutet. Materialet som rådgivaren söker efter är företagets affärsidé, vilka som sitter i styrelsen samt ledningen, kassaflödet etc. Företagsrådgivaren studerar resultaträkningen, balansräkningen och hur väl de följer sin budget.

”I en årsredovisning kan vi finna viktiga siffror, om hur företaget har varit och vad de har idag. Men det svåra kan vara hur de väljer att följa upp sin budget.”

Förarbetet görs på samma sätt oavsett hur stor eller liten krediten är. Om företaget är kund sedan tidigare underlättar detta för företagsrådgivaren vid processen av kreditbedömningen, då det redan finns en uppbyggd relation mellan företagsrådgivaren och kund. Kreditbeslutet beviljas på olika platser beroende på kreditens storlek. Vid en mindre kredit fattas beslutet tillsammans i en grupp på lokalnivå, större krediter förs vidare till en större kreditkommitté.

För att minska risken med krediten redogör respondenten att de vid en tidig fas gör en UC utav företaget. Detta gör kredithandläggaren för att spara tid, då de får ett snabbt besked. UC ger dem ekonomisk information, bland annat finansiella uppgifter. UC utför en riskklass samt en riskprognos utifrån deras kreditpolicy. Utöver UC som extern part arbetar rådgivaren med Bolagsverket för att där se om bolaget är registrerat samt få tillgång till årsredovisningen.

Enligt respondenten är säkerheten med krediten ”a och o”. Detta för banken kan innebära fastigheten som företag befinner sig i och äger. För ett nystartat företaget kan det då vara svårt eftersom de inte äger några tillgångar, i detta fall brukar oftast ägaren själv komma som personlig borgen.

Respondenten påpekar att de problem som kan förekomma vid kreditgivningsprocessen är att missförstånd mellan parterna. Det kan vara att kunden inte begriper vad företagsrådgivaren menar, vilket leder till att banken inte får den information företagsrådgivaren egentligen behöver. För att undvika missförstånd går företagsrådgivaren inte vidare i processen förrän allt är förtydligt för bägge parterna.

5.1.2 Revision

I dagsläget har varken respondenten eller någon annan handläggare i banken stött på något företag utan revision. Respondenten tror att de kan ta några år innan den skulle stött på ett sådant fall. Vidare berättar respondenten om att de har inom banken diskuterat avskaffandet utav revisionsplikten och tillägger att de inte kommer göra några förändringar varken i deras arbete eller i bedömningsprocessen. Däremot kommer företagsrådgivaren att bli mer nyfiken på vem som har åstadkommit företagets finansiella rapporter, för att säkerställa att allt har skett på rätt sätt. En ökad trygghet hos banken kan vara om ett företag som inte har en revisor låter en redovisningskonsult, som är medlem i förbundet SRF, sköta deras bokföring.

”Jag anser denna lag enbart vara positiv för både oss och våra kunder. Små företag sparar pengar, de kan prioritera på annat och vi kan fokusera på relationen till våra kunder”.

5.1.3 Övrigt

Av respondentens egna erfarenheter anser den att det förtroendet som har skapats är oerhört viktigt. Om ett företag väljer att undanhålla information har det en viss mening för

företagsägaren, men sanningen kommer alltid fram i slutändan. Därför ser respondenten relationen som en viktig grund. För att skapa en stark relation måste det finnas tillit mellan kunden och rådgivaren.

5.2 Handelsbanken

Den tionde december 2012 intervjuade forskarna en företagsrådgivare på Handelsbanken, som har jobbat där sedan sju år tillbaka. Respondenten tog sin masterexamen inom ekonomi år 2004 från Uppsala universitet.

5.2.1 Kreditbedömningen

Företagsrådgivaren på denna bank börjar intervjun med att berätta om att de finns en skriftlig manual för hur kreditbedömningen ska gå till och vad som ska ses över. Bedömningen sker individuellt på kontoren då varje företagsrådgivare har ganska mycket frihet i sitt arbete även om det finns en tydlig mall som ska följas. Respondenten talar om för oss att en företagsrådgivare kan besluta om att inte bevilja ett lån även om alla siffror stämmer. Informationen som ges av företagen måste kännas tillförlitlig och där kommer förtroendet in på ett hörn. Relationen mellan företaget och banken måste vara stark för att företagsrådgivaren ska ha förtroende för företaget och dess information. Ledningens befogenhet och personlighet spelar stor roll i kreditbedömningen, därför är det viktigt för företagsrådgivaren att lära känna kunden för att kunna göra en rättvis och professionell bedömning.

De finansiella faktorer som banken mest ser på är årsredovisning, bokslut, rörelseresultat och sist men inte minst kassaflödet. Respondenten konstaterar att kassaflödet är en väldigt viktig aspekt och att företaget har ett positivt sådant, eftersom att banken måste medföra en lönsamhet med lånet. Av den anledningen har banken regelbundna bevakningar och möten med kunden för att upprätthålla informationen om deras kassaflöden. Respondenten berättar att de gärna kontaktar företagets revisor eftersom det är revisorn som har bäst insikt i den löpande förvaltningen och är den bästa informationskällan. Vidare berättar respondenten att man använder sig av andra informationskällor utöver de finansiella faktorerna, man gör alltid en UC på företaget och företagaren samtalar med Almi eller Nyföretagarcentrum.

Respondenten poängterar att utlåning alltid kan medföra risker och dennes uppgift är att vara uppmärksam och minimera dem. Av den anledningen är säkerheter och

återbetalningsförmågan viktig för banken. För att säkerställa krediten kan banken begära att företagaren går i borgen.

”Det är inte borgen som alltid är viktig för banken utan företagarens villighet att gå i borgen ökar förtroendet till utlåning”.

5.2.2 Revision

Diskussioner om lagändringen har tagits upp inom banken men anses inte ha en stor påverkan på kreditbedömningsprocessen. Respondenten påpekar däremot att det är bättre om bolaget fortfarande fortsätter att ha en revisor som granskar och reviderar deras rapporter då det ses som en kvalitetsstämpel. Lagändringen kanske innebär lägre kostnader för företagen men företagsrådgivaren ser inte fördelar med det utifrån bankens perspektiv, inte heller företagets.

”När det gäller nya kunder och ingen relation finns är det svårt att bedöma företagaren och bolagets siffror, då är det bra att ha en extern part som granskat redovisningen.”

Det som respondenten menar här är att det finns en risk för att kvalitén på redovisningen skulle minska för de företag som avskaffar sin revision.

5.2.3 Övrigt

Respondenten förklarar att ibland brister den information som banken fått från företaget och att företaget uteblivit med anledning viss information, men anser det inte som ett problem. Företagsrådgivare och banken får alltid i slutändan fullständig information med hjälp av externa parter eller genom att föra ett samtal med kredittagaren.

5.3 SEB

Den tolfte december 2012 intervjuade forskarna företagsrådgivaren för mindre företag. Respondenten har en civilekonomsexamen från Stockholms universitet och har jobbat inom SEB sedan 2007. Respondenten har jobbat som företagsrådgivare i ca fem år.

5.3.1 Kreditbedömningen

Respondenten berättar att kreditbedömningsprocessen sker i tre olika steg. Det första steget handlar om att lära känna bolaget för att skapa en stark relation med ett ärligt förtroende. Företagsrådgivaren lär känna bolaget genom att samla in information om bland annat

affärsidén, vilka som sitter i styrelsen samt ledningen. Företagsrådgivaren ställer även frågor om bolagets historik och framtidsplaner samt diskuterar företagets affärsplan.

”Inom alla relationer är förtroende en viktig grundsten, att gilla ett bolag är lätt, men att lita på det är svårt. För oss är det viktigt att lära känna personen innan vi kan ge ett lån. Vi vill alltid förstå syftet med krediten, vad det är för slags finansiering de söker och även varför.”

När företagsrådgivaren kan stämma av detta, kommer den andra fasen, nämligen en avstämning utav bolagets återbetalningsförmåga. Detta gör banken genom att säkerställa framåtriktat kassaflöden. För att ett bolag ska kunna finansiera något måste det finnas en återbetalningsförmåga. Detta säkerställer banken genom att ta in framåtriktade siffror. Är bolaget redan etablerat så vill respondenten gärna ta in historiska siffror bland annat en resultat- och balansrapport av bolagets årsredovisning. Banken kräver även en nulägesrapport som visar bolagets ekonomiska ställning i dagsläget vilket sker genom att ta in preliminära siffror såsom en preliminär resultat- och balansräkning.

När företagsrådgivaren har samlat in den nödvändiga informationen kan de analysera siffrorna, vilket leder företagsrådgivaren in i det sista steget; att granska säkerheten. Respondenten berättar att detta steg är en del utav processen där det handlar om att säkerställa vilka säkerheter som finns i bolaget samt vilket värde de har. De säkerheter en företagsrådgivare brukar plocka ut är exempelvis företagsinteckning. Det handlar om att företagsrådgivaren tittar på bolagets tillgångssida i balansrapporten vilka är; kundfodringar, lager, maskiner och inventarier.

Är det ett etablerat bolag som har en auktoriserad revisor som styrker och godkänner värdet i årsredovisningen, då kan företagsrådgivaren konstatera att det finns ett värde i företagsinteckningen. Om det däremot är ett nystartat bolag som ännu inte har någon årsredovisning, plockar banken ut en företagsinteckning. Företagsrådgivaren kan inom banken utgå från vissa generella parametrar för att beräkna värdet på företagsinteckningen. Detta gör banken för att säkerställa framtida säkerheter för finansieringen.

När förtroendet känns bra, företagsrådgivaren har fått in sina siffror för att bekräfta bolagets återbetalningsförmåga och säkerställt säkerheten med krediten, börjar företagsrådgivaren med

ett kredit-PM. I PM:et skrivs det hur mycket bolaget ska låna, vilken affärsidé och affärsplan bolaget har, vilka säkerheter som finns och en utvärdering om företagets siffror samt en riskanalys där man beskriver tydligt vilka risker som finns med finansieringen.

Företagsrådgivaren tar alltid hjälp av UC för att hitta risksignaler som inte framkommit under processen. Där kan företagsrådgivaren finna information om bolaget har betalningsanmärkningar, tidigare konkurser hos ägaren, betalningsföreläggande och så vidare.

Respondenten redogör andra aspekter som vägs in i kreditgivningsprocessen, där de har olika policy avseende bransch. Vissa branscher anses vara mindre bra, så kallat riskbransch respektive bra bransch. Det som ingår i riskbransch kan exempelvis vara bygg-, restaurang- och cafébransch och i bra bransch kan det vara tjänstebolag. Företagsrådgivare som lånar ut till riskbranschen bör ha en kontinuerlig kontakt med bolaget.

”En erfaren företagsrådgivare kan vid ett tidigt skede se den undanhållna informationen som bolaget gömmer, detta görs genom att ställa rätt och erfarna frågor”

Ett problem som en företagsrådgivare kan stöta vid kreditgivningsprocessen är om ett bolag inte är ärligt, då saknas ett förtroende och ett förtroende är en del av det hela, saknas förtroende finns det ingen kredit.

5.3.2 Revision

Fördelen med att revisionsplikten har spolats enligt respondenten är att; om ett mindre bolag bara bedriver sin verksamhet utan att behöva finansiera något och befinner sig inom det segment som inte behöver en auktoriserad revisor. Sådana bolag tjänar på att revisionsplikten har spolats, då de inte behöver betala en extra kostnad för att få sin årsredovisning påskriften och godkänd.

Lagändringen är så pass ny för företagsrådgivaren, de har inte träffat på något bolag utan revision. Respondenten ser ingen nackdel med att revisionsplikten har slopats. Lagändringen kan ses som ett hinder för bolaget när det ansöker om externfinansiering, eftersom banken alltid kommer att kräva att årsredovisningen är granskad och godkänd utav en auktoriserad revisor.

Respondenten tillägger att beroende på hur stor finansieringen är och vilket typ av kredit de vill ha, finns det alternativa möjligheter till exempel "Enkla lånet". Bolaget kan låna upp till 300 000 kronor, där de har två alternativ; antingen att amortera av lånet eller att ha kontokredit. Det är inte företagsrådgivaren som beslutar och beviljar denna typ av kredit. Bolaget skickar in en låneansökan via internet eller via tjänsten Telefonbankenföretag, där de sedan får ett besked inom 48 timmar.

5.3.3 Övrigt

Respondenten avrundar intervjun med att berätta, om ett bolag ska finansiera något är det viktigt att låntagarens egen insats ska vara betydande i relation till finansieringens storlek. Detta innebär att en som lånar och tar egen risk genom att gå med egen insats är mer benägen att nyttja lånande medel på ett korrekt sätt.

Utöver alla risker som företagsrådgivaren vet kan medföras med lånet så bör kreditgivningen följa bankens lönsamhetsmål, detta är något som företagsrådgivaren bör beakta samt ha i åtanke.

5.4 Swedbank

Den 20 december 2012 intervjuade forskarna en kundansvarig företagsrådgivare på Swedbank, som har jobbat där sedan sin examinering från Uppsala Universitet, 2008.

5.4.1 Kreditbedömningen

I början av kreditbedömningen är det magkänslan som spelar roll säger respondenten, mycket magkänsla och hård fakta. Banken vill ha säkerheter då de lånar ut pengar ganska billigt gentemot säkerhet och återbetalningsförmågan. Vidare hävdar respondenten att små bolag har oftast inte varulager eller kundfodringar som kan tas som säkerhet utan istället får man gå i borgen eller pantsätta sitt personliga boende. I bedömningen av mikrobolag blir det att man "går mycket på person", deras affärsplan och vad de har gjort tidigare, med andra ord menar respondenten att det är väldigt mycket relationsbaserat.

Man är aldrig ensam i ett beslut, det är minst två personer som fattar ett beslut beroende på hur stor krediten är. Respondenten berättar att det är många parametrar som spelar roll, att man alltid tar en UC samt kollar på säkerheter och kundens personlighet. Detta skrivs sedan

ihop till ett PM, där det bland annat står vem kunden är, vad kunden vill åstadkomma och vad som behövs av banken. PM:et beskriver ärendet lite kort som därefter skickas antingen till en kollega eller en kreditkommitté beroende på storleken av kreditansökningen. Det finns färdiga mallar för ett PM och även de är beroende av storleken talar respondenten för oss. Inom den mallen så skriver alla på sitt sätt, några skriver långa PM medan andra skriva korta. Utöver PM så jobbar företagsrådgivarna mycket med kassaflödesanalyser, där man utifrån bokslut och budgetar räknar ut om företaget kan återbetala sin skuld först och främst och i tätt följd kommer säkerheterna. I och med det försöker banken att titta framåt istället för nuet för att se om det går att verkliggöra företagets vision.

Visserligen bedömer alla på olika sätt berättar respondenten, men det finns också väldigt tydliga regelverk i en bank för att hålla ordning på utlåning av pengar. Inom det regelverket har företagsrådgivarna lite frihet. Vidare berättar respondenten att i och med slopningen av revisionsplikten har banken inte gett några riktlinjer om att de ska göra något annorlunda i kreditbedömningen. De har inte heller haft några interna möten om hur de ska bete sig gentemot kunden. Respondenten förklarar att revisorn bara är en liten del i deras bedömning och att man ser hellre till företagarens personliga egenskaper. Ofta blir privatkunder också företagskunder, då deras privata bankman tar kontakt med en företagsrådgivare och ber denna att se över personen och ge sin personliga rekommendation. Redan då får kunden en kvalitetsstämpel vilket underlättar i de fall som relationen till banken redan finns, konstaterar respondenten.

5.4.2 Revision

Respondenten tycker att lagändringen är bra, då många småföretagare betalar för en revisor som de egentligen inte behöver och har hittills inte stött på några problem. Företagsrådgivaren ser mer på vem som är revisorn, då det är revisorn som granskar företaget och ser till att bokföringen stämmer in. Det finns både bra och dåliga revisorer.

”Det är nästan viktigare att de har en bra redovisningsbyrå som hjälper de med aktivt bokföring”.

Efter detta citat så berättar respondenten att de kan uppmuntra kunder till att skaffa en revisor om de anser att det behövs. Om man inte har en registrerad revisor så tycker respondenten att man ändå ska ha en revisor att prata med eller som kan skriva intyg om att fastigheten är värd

det beloppet och så vidare. Vidare säger respondenten att det väger tyngre att ha en revisor, det är en pusselbit i spelet och det är bra om man redan har den biten från början. Revisorn är inte bara bra för företaget utan även företagsrådgivaren, de har en kontakt sinsemellan och talar om avskrivningsfrågor, skattefrågor och andra saker som banken inte får ge råd om utan det måste tas med revisorn. Med andra ord så spelar revisorn också en roll i relationen mellan banken och kunden.

5.4.3 Övrigt

”Det bästa är om kunden kör med öppna kort direkt, då kan jag vara lika ärlig tillbaka”.

Respondenten menar här är att ingen vill berätta mer än vad som behövs och kan ibland med avsikt undanhålla information, men sanningen kommer alltid fram tillslut och det bästa är att vara ärlig från början. Det händer ibland att kunder kommer in med felaktig information eller väldigt mycket information som är oväsentlig. Det här kan minska tilliten för kunden berättar respondenten, det man gör i början med småföretag är att be dem gå i borgen med ett belopp och banken lånar ut resten. Efter ett år eller så, ser banken om företaget har skött allting som det ska och lånar då ut en större summa till företaget som också kan sänka borgen. Banken följer upp företaget årligen, företagsrådgivaren bokar ett möte en gång per år och skriver ett nytt PM. Respondenten talar om att de måste få in nya siffror från kunden och att vissa kunder tycker det är jobbigt medan andra har koll på sin ekonomi. En del är superentreprenörer och tycker att det är mindre viktigt med budget eller har en budget som är skyhöga berättar respondenten.

Då banken inte täcker någon särskild bransch är inte företagsrådgivarna expert på alla marknader, därför ber man ofta kunden att berätta vad de gör, hur de tjänar pengar, vad de har för villkor till leverantörer och kunder. Ibland kan företagsrådgivaren veta det men väljer ändå att ställa en öppen fråga för att utifrån kundens svar se om kunden själv förstår vad de håller på med. Respondenten avslutar med att säga att man ibland nästan spelar lite dum för att testa varandra och likaså kan kunden göra. Kunden kan fråga vad banken kan hjälpa till med och så vidare.

5.5 Almi

Den 18 december 2012 träffade forskarna koncernkreditchefen på Almi som har arbetat där sedan 2008. Respondenten är civilekonom till grunden och har arbetat inom branschen sedan 1994.

5.5.1. Kreditbedömningen

Almi Företagspartner kompletterar bankernas finansiering, de tar sig tid att genomföra noggrannare analyser än vad bankerna gör. Respondenten hävdar att man måste se mer på underlagen och noggrannare om det inte finns reviderade siffror. Då en stor del av Almis kunder är små och ofta nystartade företag anser de inte att revisionsplikten är avgörande utan mer att den löpande förvaltningen går rätt till.

Som kreditgivare måste man alltid skaffa sig en egen uppfattning om företaget och dess värdering utöver revisorns, det gör man i samband med analysering av ett bokslut. Värdering av tillgångar som påverkar mycket kan till exempel vara varulager och inventarier. Almi har till skillnad från banker inga mallar som de måste följa vid kreditbedömningen. Istället för att fokusera på säkerheter hos företaget så tittar Almi mer på ägarna, företagsledningen, affärsmodellen och de mer mjukare faktorerna som avgör beviljandet av krediten. Respondenten säger att de alltid måste ha fullt förtroende för både ägarna, ledningen och inte minst affärsidén.

En viktig del i kreditbedömning är UC som Almi tar hjälp av i alla krediter. En kreditupplysning på ägare, ledning och företaget görs varje gång. Respondenten berättar att de även träffar kunderna fysiskt en gång per år för att behålla förtroendet och relationen till kunden. Vidare berättar respondenten att grunden för kreditbedömningen är ganska lik bankernas men att de är väldigt måna om att företaget lyckas och räknar inte på säkerheter och avkastning, därför tar Almi också en mycket större risk. Däremot säger respondenten att de inte får ha kunder som har mer än 250 anställda, vilket har med EU:s statsdelsregler att göra då Almi ägs av staten och ingår i näringsdepartementet.

I kreditbedömningsprocessen samlar man in budgetar, affärs- och verksamhetsplaner, resultat- och balansräkning samt upplysningar som sedan skrivs ned i ett PM. Respondenten säger att man även ser på andra åtaganden som borgen eller pantsättning, vilket ska stå i

revisionsberättelsen eller årsredovisningen. Ett problem uppstår då i form av informationsasymmetri. Respondenten påstår att de kan ta reda på om någonting har pantsatts men inte om företaget har skrivit på något borgsåtagande.

”Ju mer i behov av pengar man är desto mer benägen är människan att frisera sanningen.”

Med det menar respondenten att deras roll som företagsrådgivare är att verkligen skrapa på frågorna och få fram sanningen. Hur ser det egentligen ut och är det som står verkligen rimligt?

5.5.2 Revision

Respondenten påstår att revisionsplikten är till för företag som har varit igång ett tag och för att säkerställa deras plikter genomförs, till exempel att de gör rätt avdrag. Dock är det i slutändan skatteverket som avgör om ett avdrag är giltigt eller inte. En revisor är mer som en rådgivare som hjälper företaget med hur det ska hantera resultaträkningen, konstaterar respondenten.

Inget principiellt beslut har fattats eller någon ändring av kreditgivningen har skett hittills och respondenten tror inte att det behövs, däremot mister de en gratisinformation. Med det menar respondenten att de måste göra grundligare sökning om kunden, vilket kan undvikas med en godkänd redovisning. En ören revisionsberättelse ger alltid information om att det inte står riktigt rätt till eller så finner man något som kan ifrågasättas. Det behöver inte vara något olagligt konstaterar respondenten men något som måste uppmärksammas. I sin tur kan detta leda till att man har svårt att få krediter hos bankerna och hos Almi.

Respondenten tror inte att slopningen av revisionsplikten kommer att ha så stor påverkan, utan om företaget expanderar så har man revisionsplikt. Många bolag som är små väljer att ändå att ha en revisor som fungerar som ett bollplank.

6. Analys

I detta kapitel kommer forskarna att återkoppla till studiens forskningsfråga och syfte. Där forskarna kommer att diskutera teorin i relation till resultatet från studiens primära data.

6.1 Hur genomförs en kreditbedömning av mikroföretag och vilka faktorer påverkar?

I teorin beskrivs Svedins kreditbedömningsprocess och dess fyra steg som forskarna noggrant har noterat att alla kreditgivare berör, men inte i samma ordningsföljd utan beroende på vad respektive kreditpolicy anser är viktigast. Varje kreditgivare genomför en företagsanalys där de ser på affärsidén, resursanalys, omvärldsanalys och ekonomisk analys. Det finns ingen lag som säger hur bedömningen ska gå till, inom varje bank finns det riktlinjer om vilken slags information som måste tas fram och användas i bedömningen. Däremot fick forskarna under intervju med Nordea, Handelsbanken och Swedbank veta att kreditgivaren har en viss frihet inom dessa riktlinjer där de samlar in information på olika sätt. Det som skiljer Almi ifrån bankerna på denna punkt är att Almi inte behöver följa en specifik mall i deras bedömning av företag. Något som fanns gemensamt i alla kreditinstitut var att all insamlad information sammanställs sedan i ett PM som skickas vidare innan ett beslut fattas. Forskarna tror att PM är en väldigt viktig del i kreditbedömningen av den anledningen måste de själva dokumentera sitt arbete och hålla ordning samt struktur under arbetets gång. Det säger även lagen om BFR:

”2 § Ett kreditinstituts kreditprövning skall vara organiserad så att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten.”⁶⁷

Både Svedin och Funered säger att syftet med kreditbedömningsprocessen är att bedöma kredittagarens återbetalningsförmåga och undersöka om de har tillgångar som kan användas som säkerhet. Nordea, Handelsbanken, SEB och Swedbank fokuserar mest på återbetalningsförmågan och tillgångar som kan tas som säkerheter medan Almi ser mer på

⁶⁷ Lag om BFR 2004:297, kap 8, 1-3 §

ägare, affärsidé och mjukare faktorer. Forskarna kan genom den insamlade empirin fastställa att det sker på så vis inom bankerna eftersom de måste nå en viss lönsamhet med varje kredit, därför fokuserar de mest på återbetalningsförmågan och säkerheter. Almi ägs av staten och har därför inga krav på att en kredit måste medföra lönsamhet, med den anledningen ser de mer på mjukare faktorer och fokuserar på ägare och affärsidén bakom.

Innan en kredit beviljas analyserar kreditgivaren alltid riskerna med krediten enligt Riksbanken. För att minimera risken med krediten ber Nordea, Handelsbanken, SEB och Swedbank ofta sina kunder att gå i borgen eller pantsätta sitt boende för att säkerställa krediten. Däremot var SEB och Swedbank de enda som lyfte fram företagsinteckning som säkerhet, Swedbank nämner att det är oftast svårt att beräkna på ett nystartat företag då de oftast inte har några inventarier eller kundfodringar. Almi är det enda kreditinstitutet som inte räknar på säkerheter utan tar större risker än vad Nordea, Handelsbanken, SEB och Swedbank gör.

Enligt Svedin bör en kreditgivare vara uppmärksam på de signaler som tyder på att saker och ting inte stämmer i företaget. Det är viktigt att kreditgivaren åtgärdar detta vid ett tidigt skede. Vi har noterat under våra intervjuer att det första som görs i alla kreditinstitut är att företagsrådgivaren utför en kreditupplysning via UC. Genom den insamlade informationen arbetar kreditgivaren fram en budgeterad finansieringsanalys och utifrån den granskas företagets återbetalningsförmåga och finansieringsmöjlighet. Både SEB och Swedbank berättar om att en viktig ekonomisk faktor i deras kreditbedömning är företagets kassaflöde och att en analyserande beräkning görs på framtida kassaflöden där de får en bra översikt om företagets återbetalningsförmåga och möjlighet till finansiering, detta påverkar kreditbeslutet.

En annan teori som har studerats på senare tid och blivit alltmer viktig vid kreditbedömningen av mikroföretag är förtroendefinansiering som Udell beskriver i sin artikel. Forskarna har under studiens gång och genomförandet av intervjuerna fått bekräftelse av samtliga respondenter att uppbyggandet av förtroendet är en viktig aspekt vid bedömningen. Det första steget vid kreditbedömningsprocessen för SEB är att skapa en stark relation mellan kunden och företagsrådgivaren. För både Handelsbanken och SEB är det viktigt att lära känna kunden för att kunna göra en rätt bedömning utav företaget, innan de kan ge ut ett lån. Förtroendet ska inte endast upprätthållas vid bedömningsprocessen utan utformas i en kontinuerlig relation mellan kreditgivaren och kredittagaren. För både Swedbank och Almi är det viktigt att följa

upp företaget årligen, för att behålla förtroendet och relationen med kunden, där Swedbank årligen skriver ett nytt PM. Relationen bygger på en ärlighet mellan kredittagaren och kreditgivaren, respondenten från Nordea poängterar att tillit är grunden till att en bra relation skapas mellan kund och rådgivare. Relationen skapas enligt Landström genom interaktiva möten där informationsasymmetrin minskas och därmed minimeras riskerna.

Landström fortsätter med att berätta att informationsasymmetrin kan kopplas samman vid kreditbedömningen. Samtliga respondenter är överens om att den undanhållna informationen som kredittagaren väljer att undanhålla alltid kommer fram. För att minska risken för informationsasymmetri arbetar varje institut på olika sätt. För Almi kommer sanningen fram genom att företagsrådgivaren skrapar på frågorna. SEB:s respondent anser att en erfaren rådgivare kan vid ett tidigt skede se den undanhållna informationen som bolaget gömmer. Medan respondenten från Nordea löser problemet genom att klargöra informationen. Handelsbanken får i slutändan den fullständiga informationen med hjälp av externa parter. Respondenten från Swedbank hävdar att företaget bör vara ärlig från första början och köra med öppna kort, då kan företagsrådgivaren vara lika uppriktig tillbaka. Med hjälp av detta kan vi konstatera att om ett företag är ärligt från första skedet, minskar risken för informationsasymmetri samtidigt som förtroendet ökar.

6.2 Slopandet av revisionsplikten påverkan i kreditbedömningen

Sundgren, Nilsson och Nilsson hävdar att syftet med extern redovisning är att förmedla information om företagets ekonomiska ställning. I och med slopandet av revisionsplikten påstår respondenten från Almi att de mister en gratis information från kunden. Med det menar respondenten att de måste göra en större informationssökning om kunden, vilket kunde ha underlättats med en godkänd revision. Carrington påstår att revision kan användas som ett verktyg som också minskar de problem som kan förekomma med informationsasymmetri. Nu när kredittagare kan välja att inte använda sig av en auktoriserad revisor, försämras kvaliteten av den information som står i rapporten och kredittagare kan inte använda den med samma pålitlighet som förr, därmed blir kreditbedömningsprocessens längre.

Carrington skriver att när en revisor reviderar företagets årsredovisning förflyttas risken från företagsledningen till revisorn, detta leder till att finansiella rapporter blir mer trovärdiga och inte vilseledande. Enligt Almi och Swedbank har redovisningsfirman eller revisorns rykte också stor betydelse för tillförlitligheten på de finansiella rapporterna. För de företag som

väljer att inte ha en auktoriserad revisor nämner företagsrådgivaren från Nordea att man kommer bli mer nyfiken på vem som har granskat företagets finansiella rapporter för att säkerställa att siffrorna stämmer. Samtidigt menar respondenten från Handelsbanken att det kan medföra en risk där kvalitén på redovisningen minskas.

Hittills har kreditgivarna inte stött på något företag som har slopat revisionen, eftersom lagändringen är så pass ny. Samtliga har berättat under intervjuens gång att de inte kommer göra några ändringar i sin kreditbedömning. Svedin nämner att kreditgivaren får en uppriktig bild av företagets finansiella situation genom en reviderad rapport. Utifrån dessa rapporter kan kreditgivaren då bedöma återbetalningsförmågan. En tydlig olikhet visas då samtliga banker inte har vidtagit några åtgärder i kreditbedömningen efter slopningen av revisionsplikten trots diskussioner om lagändringen. En olikhet är att SEB:s respondent berättade att de i framtiden kommer att fortsätta kräva en reviderad årsredovisning från företaget även om de inte har revisionsplikt. Här ser forskarna en tydlig koppling till teorin om varför SEB väljer att göra det, utifrån den reviderade rapporten kan företagsrådgivaren få en uppriktig insyn i företaget och ge en rättvis beräkning på dess återbetalningsförmåga. Alternativa möjligheter finns till finansiering hos SEB varav ett är 'Enkla lånet' där bolaget kan låna upp till 300 000 kronor och då är det inte en företagsrådgivare som tar beslut om krediten. SEB är av den anledningen det enda kreditinstitut som vi anser ha en lösning till lagändringen och ger bolagen en chans att få en kredit väldigt fort då besked ges inom 48 timmar.

Vidare kan forskarna se skildringar på bankernas syn om den slojade revisionen. Nordea, SEB, Swedbank och Almi ser positivt på lagändringen, då företagen inte behöver betala för en kvalitetsstämpel på de finansiella rapporterna. Respondenten från Handelsbanken håller inte med, där den inte ser några fördelar utifrån bankens eller företagets perspektiv utan påpekar att det är bättre om företaget fortsätter att ha en reviderad årsredovisning. SEB:s respondent motsäger Handelsbanken där en fördel kan ses, endast om bolaget bedriver sin verksamhet utan behov av finansiering och är inom det segment som inte behöver en auktoriserad revisor. SEB ser ingen nackdel med lagändringen men kan som tidigare nämnt ses som ett hinder när ett bolag ansöker om externfinansiering eftersom SEB alltid kommer att kräva en granskad och godkänd årsredovisning.

7. Slutsats

Inom detta kapitel presenteras studiens slutsatser med hänsyn till analyser. Här kommer forskarna att framföra konklusionen av forskningen och presentera förslag till vidare forskning.

Uppsatsens syfte var att undersöka om kreditbedömningen har påverkats av att revisionsplikten slopats för mikroföretagen. Genom den ingående analysen kan forskarna markera att varje respondent har diskuterat förändringen av lagen och därmed kan forskarna konstatera att alla respondenter inte kommer att göra en förändring i deras kreditbedömningsprocess. Samtidigt kan forskarna se att det kommer att ske en oavsiktlig förändring då företagsrådgivaren måste samla in mer information för att stärka tillförlitligheten i den ekonomiska rapporten och därmed kommer relationen att stärkas.

Utifrån den kvalitativa undersökningen kunde forskarna se att en nära relation med ett starkt förtroende mellan företagsrådgivare och kund är grunden till kreditbedömningen av mikroföretag. Samtidigt blir den finansiella rapporten viktig för beräkning utav företagets återbetalningsförmåga. Forskarna kunde här se skildringar bland kreditgivarna om den finansiella rapporten skulle vara eller inte vara reviderad utav en auktoriserad revisor. För att mikroföretag ska betraktas som seriösa ur rådgivarens perspektiv bör de vara ärliga redan vid det första mötet. Därmed minskas de problem som annars skulle uppstå vid informationsasymmetri och underlättar bedömningsprocessen för kreditgivaren. Väljer mikroföretagen att ändå undanhålla information kommer kreditbedömningsprocessen pågå under en längre tid än nödvändigt och kreditgivaren kommer alltid få fram sanningen.

Förslag till framtida forskning

Forskarnas förslag till framtida forskning skulle vara att undersöka fenomenet utifrån mikroföretagens perspektiv och få insikt om deras åsikt om lagändringen. Lagändringen, tror forskarna, påverkar mikroföretagen mer än bankerna och därför skulle det vara intressant att se om hur den har påverkat mikroföretagen i deras arbete och möjlighet till att få krediter.

Forskarna har valt att göra en kvalitativ undersökning och därmed kan inte uppsatsens empiri generaliseras och forskarna vill därmed ge som förslag att utföra en kvantitativ undersökning som Sweco och Bruns har gjort för att kunna få en mer generaliserad slutsats.

8. Referenslista

Böcker

Björklund, M. och Paulsson, U.(2003) *Seminarieboken – att skriva, presentera och opponera*. Lund Studentlitteratur

Broomé P.(1995) *Kreditgivning till företag*. Lund Studentlitteratur. 4 upplagan

Bruns, V. (2004) *Who receives bank loans?* Jönköping International Business School Ltd.

Bryman, A.(2001) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber upplaga 1:3

Carrington T.(2010) *Revision*. Malmö Liber. 1 upplagan

Funered, U. E. (1994) *Bankernas risktagande*. Nerenius & Santérus Förlag AB Stockholm

Johannisson B. och Lindmark L.(1996) *Företag, företagare, företagsamhet* Lund Studentlitteratur

Landström H.(2003) *Småföretaget och kapitalet: svensk forskning kring småföretags finansiering*. SNS förlag. 1 upplagan

Larsen A. K.(2009) *Metod helt enkelt*. Gleerups Utbildningen AB

Sundgren, S. och Nilsson, H. och Nilsson, S.(2007) *Internationell redovisning – teori och praxis*. Studentlitteratur

Svedin, J. (1992) *Kreditgivning och kreditbedömning av företag*. Malmö: Almqvist & Wiksell ekonomiförlag

Svensson, B. (2003) *Redovisningsinformatiosn för bedömning av små och medelstora företags kreditvärdighet*. Uppsala: Universitetstryckeriet

Van Gestel, T. och Baesens, B.(2009) *Credit risk management*. Oxford University Press

Artiklar

Bharath, S., Dahiya, S., Saunders, A. & Srinivasan A. 2007. "So what do I get? The bank's view of lending relationships", *Journal of Financial Economics*, Vol. 85, pp. 368-419

Bruns, V. 2008 "Banks' risk assessment of Swedish SMEs" *Venture Capital*, 2008, Vol.10(2), pp.171-194

Castelli A, Dwyer Jr. G.P & Hasan I. 2006 "*Banks Relationships and Small Firms' Financial Performance*" Federal reserve bank of Atlanta. Working paper 2006-5

Udell, G.F. 2008. "*What's in a relationship? The case of commercial lending*", Business Horizons, Vol. 51, pp. 93-103

Elektroniska källor

Almi

Finansieringsformer

<http://www.almi.se/Finansiering/vara-finansieringsformer/> (2012-11-05)

Bankföreningen

Svensk bankmarknad

[http://bankforeningen.se/web/bf.nsf/\\$all/44ABC68F9AB3ACD8C125760F003BE946?open](http://bankforeningen.se/web/bf.nsf/$all/44ABC68F9AB3ACD8C125760F003BE946?open)
(2012-10-15)

Ekonomifakta

Företagens storlek

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Foretagande/Naringslivet/Naringslivets-struktur/> (2012-11-06)

Europeiska Kommissionen

1. The new SME definition

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_en.pdf
(2012-11-05)

2. Small and medium-sized enterprises (SMEs)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm (2012-11-06)

Företagande.se

"Historien om när Sverige införde allmän revisionsplikt för aktiebolag"

<http://www.foretagande.se/historien-om-nar-sverige-inforde-allman-revisionsplikt-for-aktiebolag/> (2012-11-06)

Justitiedepartementet

Pressmeddelande 3 april 2008 "*Förslag om avskaffande av revisionsplikten för små företag*"

<http://www.regeringen.se/sb/d/10450/a/102165> (2012-11-28)

Justitiedepartementet 2010 "*Frivillig revision, regeringskansliet*"

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/26/81/d2aaf927.pdf> (2012-11-28)

Nationalencyklopedin

1. <http://www.ne.se/kort/bank/1085104> (2012-10-09)

2. <http://www.ne.se/kreditpr%C3%B6vning> (2012-11-01)

Riksbanken

Kreditgivning och kreditrisker

http://www.riksbank.se/upload/Dokument_riksbank/Kat_publicerat/Artiklar_FS/finstab_01_2_artikel2.pdf (2012-10-09)

Sweco Eurofutures

Revision, förtroende och krediter

<http://feed.ne.cision.com/wpyfs/00/00/00/00/00/0D/E3/71/wkr0003.pdf> (2012-11-05)

Tillväxtverket

"Tillväxtmöjligheter och tillväxthinder för svenska små och medelstora företag"

<http://publikationer.tillvaxtverket.se/ProductView.aspx?ID=1692> (2012-11-06)

9. Bilaga

Intervjufrågor

Vi har valt att dela upp intervjun i två delar. Den första delen innefattar frågor rörande organisationen samt den anställde. Den andra delen innefattar frågor berörande uppsatsen. Denna del är uppdelad, den inleds av frågor kring kreditbedömningen, sedan berör vi frågor kring revisionsplikten, därefter frågor kring relation, sedan har vi valt en kategori om information och till sist kommer övriga frågor .

- Vill ni samt organisationen vara anonyma vid intervjun?

Del ett – Inledning

- Vad heter ni? Vilken organisation jobbar ni åt?
- Vilken utbildnings har ni?
- Vad har ni för arbetsbefattning?
- Hur länge har ni arbetat inom denna bransch?

Del två – Huvudfrågor

KREDITBEDÖMNINGEN

- Kan ni kort beskriva hur er kreditgivningspolicys ser ut?
 - Hur går kreditgivningsprocessen till hos er? Dvs. från första mötet till ett beslut.
 - Använder ni någon mall, eller ges frihet till de anställda?
 - Vägs andra faktorer /aspekter in vid bedömningen så som; bransch, konkurrenssituation, produkt, affärsidé, företagsledning etc.
- På vilket sätt samlas informationen in som sedan ligger till grund för ett beslut?
 - Vilka faktorer anser ni, av egna erfarenheter vara viktigast vid bedömningen?
- Hur arbetar ni för att förhindra riskerna som kan medfölja krediten?
- På vilket sätt säkrar ni säkerheten med krediten?
- Kan ni stöta på problem som kan försvåra processen? I så fall på vilket sätt?

REVISION

- Vilken typ utav redovisningsinformation är ni intresserade av?
- Vad anser ni om lagändringen, dvs att revisionen har slopats för små företag.
 - Anser ni att det finns några fördelar respektive nackdelar med lagändringen? I så fall vilka?
 - Vad har lagändringen inneburit för er?
 - Vilka åtgärder kommer att krävas från *er sida* om ett företag inte har revision, kommer ert arbetsätt att förändras, i så fall på vilket sätt?
- Har ni eller någon annan kredithandläggare stött på ett företag som inte har någon revision?
 - Vilka åtgärder kommer att krävas från företagets om de inte har revision? (kräver ni då att informationen ska vara reviderad)

ÖVRIGT

- Anser ni att förtroende mellan er samt kund vara viktigt? I så fall på vilket sätt?
- Hur skapar ni ett sådant förtroende mellan er samt kunden?
- Finns problem rörande informationsasymmetri mellan er samt kunden? I så fall vilka/på vilket sätt?
- Vill ni tillföra någon ytterligare information som ni anser vara relevant till vår undersökning?

Tack för er medverkan
Christina A och Natalia A